

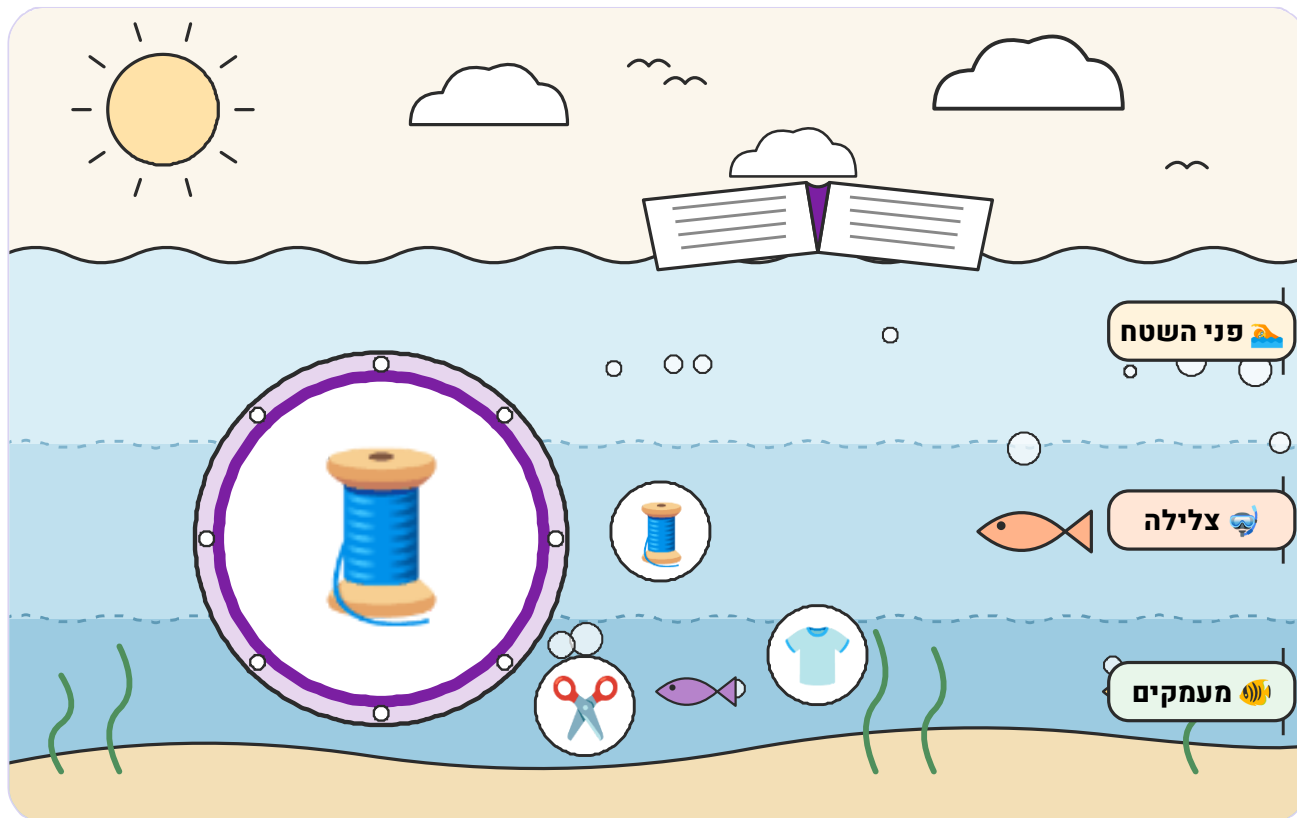

חוברת תלמיד · קריאה והבנה · חנ"מ (אותיות גדולות ותמונות)

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג

מהו אפסייקלינג, מה אלמה גילתה בז'קט של סבא, איך מקימים סדנה ביתית, ולמה זה הרבה יותר מטרנד – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 10 הטקסט: בגד ישן – תיק חדש
- 11 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 12 חלק ב' – צלילה
- 14 חלק ג' – מעמקים
- 16 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 6 דף האסטרטגיות
- 7 מפת הצלילה
- 8 סימניות לגזירה
- 9 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

חנ"מ

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – חנ"מ. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- להבין מהו אפסייקלינג ובמה הוא שונה ממיחזור, ולאתר בטקסט מידע גלוי, גם מתוך טבלה.
- לקרוא בין השורות: לזהות את הבחירות של דמות, מבנה טקסט טיעוני (טענה, נימוקים, טענות נגד ומענה) ותפקידן של מילות קישור.
- לגבש עמדה אישית מנומקת על ההבדל בין מחיר לערך ועל צרכנות אחראית, ולתכנן פרויקט שדרוג ראשון בבטחה, בלי לקנות דבר.

גרסה קצרה – 10 דקות

מציגים את המשפט 'מיחזור שואל איך ניפטרים מזה, ואפסייקלינג שואל מה זה יכול להיות' ושואלים על פריט נשכח בארון. קוראים פסקה אחת מהטקסט המתאים לשכבה ועונים על שאלת 'פני המים' אחת. מסיימים בכרטיס יציאה.

שאלת פתיחה לכיתה

פתחו בדמיון את הארון שלכם: יש בו פריט שלא לבשתם כבר שנה? אם הייתם יכולים להפוך אותו למשהו אחר לגמרי, מה הוא היה הופך להיות?

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן ויצירתיות: גש"ר מאח"ד · עש"ן ד"ק · מעש"ה

מעש"ה הוא הציר המרכזי בנושא: כשחבר או חברה מפחדים להתחיל או כשצוחקים על פריט ששדרגו – מ – מחויבות 'אני כאן איתך', ע – עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו, פרויקט אחד קטן), ש – שאלות (מה קרה? מה עוזר לך? מה הפריט הזה יכול להיות?), ה – הבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה: לפני, תוך כדי ואחרי). בגש"ר מאח"ד, אפסייקלינג מפעיל את ערוץ הדמיון (לראות פוטנציאל), את ערוץ הגוף (עבודת ידיים), את ערוץ אמונה וערכים (קיימות) ואת ערוץ החברה (אתגר עם חברים). כשהגזירה משתבשת או כשמתסכלים, אפשר לתרגל עש"ן ד"ק: ע – עצור, ש – שרירים (לכווץ אגרופים ולשחרר לאט), נ – נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה), ד – דיבור עצמי ('גם אלמה פרמה פעמיים'), ק – קדימה (לבחור צעד קטן אחד ולהמשיך). חבר או חברה צחקו על בגד ששדרגתם, או מפחדים להתחיל? מעש"ה: מ – מחויבות ("אני כאן איתך"), ע – עידוד לפעולה (פרויקט קטן אחד, היום), ש – שאלות שמפעילות חשיבה ("מה הפריט הזה יכול להיות? מה הוא מספר עליך?"), ה – הבניית רצף (לפני, תוך כדי, אחרי). עובדים עם מבוגר/ת בסביבה, ועם כלים חדים או חמים – רק באישור.

מערך שיעור – 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וצלילה ראשונה	שאלת הפתיחה על הפריט הנשכח בארון, ושקופית הפתיחה. מציגים את שלושת מפלסי הצלילה: פני המים, צלילה ומעמקים.
10	לפני הקריאה	מציגים את סוג הטקסט ואת מטרת הקריאה, וסוקרים כותרת, טבלה או איור. כל תלמיד/ה מנבא/ת מה יגלה בטקסט.
12	קריאה מודרכת	קוראים בקבוצות לפי שכבה (y, b, t, o, m). עוצרים ב'תחנת עצירה', ובסוף עונים על שאלות 'פני המים'.
8	צלילה	עונים על שאלות ההסקה ועל משימת המיון וההדגשה, ודנים בבחירות של הכותב/ת ובמילות הקישור.
7	המעמקים	משימת כתיבה או שיח, ומסלול הבחירה 'בחרו את דרככם' שמתרגל את מודל מעש"ה.
3	סיכום	כרטיס יציאה וסבב קצר של 'פריט אחד שאני רוצה לשדרג'.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- אסטרטגיית קריאה בשלושה שלבים. לפני הקריאה: מכירים את סוג הטקסט ואת המטרה, וסוקרים טבלה ואיור. תוך כדי קריאה: עוצרים בתחנת העצירה ומסמנים מילות קישור. אחרי הקריאה: עונים לפי שלושת המפלסים – פני המים (מה כתוב), מתחת למים (מה מתכוונים) והמעמקים (מה אני חושב/ת).
- פרויקטים ביתיים: לפני שמטילים משימת שדרוג, ודאו שלכל תלמיד ותלמידה יש מבוגר/ת שישיג/ת/תשגיח בבית, וחזרו על שורת הבטיחות (מספריים, מחטים, דבק, מגהץ ואקדח דבק חם). לעולם אל תדרשו לקנות חומרים: עובדים רק עם מה שיש בבית או עם שאריות שהכיתה אוספת. רגישות כלכלית: אל תשוו בין ארונות ואל תשאלו כמה עלה פריט.
- מרחב בטוח: משימות על חפצים משפחתיים (כמו הז'קט של סבא) עלולות לעורר זיכרונות של אובדן או מעבר דירה או ארץ. אפשרו תמיד לבחור בפריט אחר או לא לשחק. זו שיחה תומכת, לא טיפול; כל חשש לשלומן של תלמיד או של תלמידה – מעבירים ליועצת. כשיש לעג על בגד או על מראה, עוצרים בעדינות ומתרגלים את מעש"ה.

הכוונה לשאלה הפתוחה – חנ"מ

תשובות: בגד ישן; מבוגר; תיק. במיון: גוזרים עם מבוגר ומחט בקופסה – בטוח; מגהץ לבד וגזירה על המיטה – לא בטוח. בשאלה הפתוחה כל בחירה בכרטיסייה שמתארת שימוש חוזר (תיק, בובה, כרית, תיקון, נתינה) היא תשובה נכונה; חזקו כל ניסיון.

מפתח תשובות למורה – חנ"מ. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	בגד ישן
2	מבוגר
3	תיק
4	1. נכון 2. לא נכון 3. נכון
7	<p> גוזרים עם מבוגר ← בטוח; מנהץ לבד ← לא בטוח; </p> <p> מחט בקופסה ← בטוח; גוזרים על המיטה ← לא בטוח </p>
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

לפני	בזמן	אחרי
 מסתכלים מה רואים בתמונה?	 קוראים לאט שורה ועוד שורה.	 מספרים מה קרה?
 חושבים על מה הסיפור?	 מסמנים מילה קשה – עיגול.	 מרגישים מה אני מרגיש/ה?

מקרא סימונים בעיפרון

 מתחבר אליי	 מפתיע אותי	 לא הבנתי	 משפט חשוב	 מילה לא מוכרת
---	---	---	--	--

רשימת בדיקה לקורא/ת

קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט	☐
קראתי את כל הטקסט עד הסוף	☐
סימנתי מילה שלא הבנתי	☐
קראתי שוב את מה שלא היה ברור	☐

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
	בגד ישר	
	מתקנים	
	בהירות	
	תיק	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂️

המעמקים

אני

- מה אני חושב/ת? 🧡 •
- מה אני מצייר/ת? 🎨 •

השאלה שלי: 🗣️

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג
חנ"מ 🌱

צלילה

חושבים

- למה? 🤔 •
- מה מרגישים? 😊 •

השאלה שלי: 🗣️

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג
חנ"מ 🌱

פני המים

מוצאים

- מי? 👤 •
- מה קרה? ❓ •

השאלה שלי: 🗣️

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג
חנ"מ 🌱

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

בגד ישן	
מתקנים	
בזהירות	
תיק	
מבוגר	

הטקסט · טקסט קצר עם תמונות

בגד ישן – תיק חדש

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות. יש לך בגד ישן בבית? מה אפשר לעשות איתו?

הניחוש שלי:

מילון קטן

 בגד ישן

 מתקנים

 בזהירות

 תיק

הערות שלי

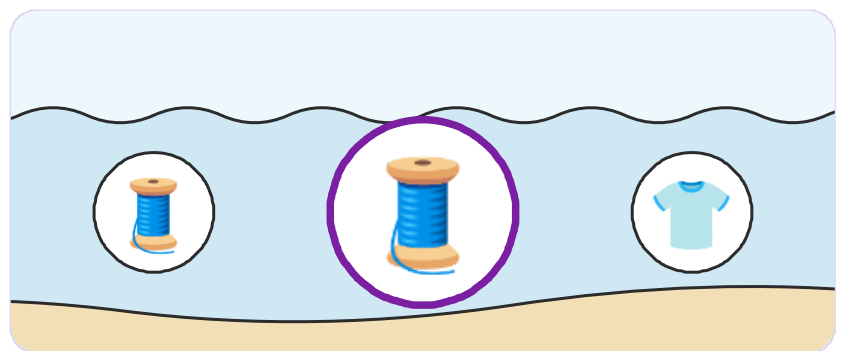
1 אני בוחר/ת בגד ישן.

2 מתקנים ולא זורקים.

 תחנת עצירה: עצרו רגע: מה קרה עד כאן?
מה לדעתכם יקרה עכשיו?

3 עובדים עם מבוגר בזהירות.

4 בגד ישן – תיק חדש.

שאלות לפי עומק • חנ"מ

בגד ישן – תיק חדש

שם: _____

חלק א' – שחייה על פני השטח

קוראים ומוצאים בטקסט.

תמונה ומילה

פני המים • כתוב בטקסט

1

מה בוחרים? (הקיפו את התמונה הנכונה)

כדור

תפוח

בגד ישן

תמונה ומילה

פני המים • כתוב בטקסט

2

עם מי גוזרים? (הקיפו את התמונה הנכונה)

טלוויזיה

מבוגר

כלב

תמונה ומילה

פני המים • כתוב בטקסט

3

מה יוצא בסוף? (הקיפו את התמונה הנכונה)

תיק

פיצה

מכונית

שאלות לפי עומק · חנ"מ

בגד ישן – תיק חדש (המשך)

בדיקת פרטים

פני המים · כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
 בוחרים בגד ישן.	☐	☐
 זורקים את הבגד.	☐	☐
 עובדים עם מבוגר.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים · כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

כלב

מבוגר

תיק

מחסן מילים:

1. עובדים עם _____ בזהירות.

2. בגד ישן – _____ חדש.

חלק ב' – צלילה

 חושבים ומחברים.

סימון בטקסט

צלילה · בין השורות

6

מסמנים בטקסט

• הקיפו את המילה "תיק" בטקסט

שאלות לפי עומק · חנ"מ

בגד ישן – תיק חדש (המשך)

מיון וארגון

צלילה · בין השורות

7

מה בטוח ומה לא בטוח? – גזרו והדביקו במקום הנכון

לא בטוח

בטוח

מחט
בקופסה

מגהץ לבד

גוזרים עם
מבוגר

גוזרים על
המיטה

קישור מושגים

צלילה · בין השורות

8

מתחו קו בין הציור למילה

א. מבוגר

1.

ב. בגד

2.

ג. תיק

3.

ד. מתקנים

4.

שאלות לפי עומק · חנ"מ

בגד ישן – תיק חדש (המשך)

מארגן גרפי

צלילה · בין השורות

9

ציירו או כתבו: מה היה לפני? מה יש אחרי?

לפני 	אחרי

חלק ג' – מעמקים

אני מדמיין/ת ויוצר/ת.

העברה למקרה חדש

המעמקים · מעבר לשורות

10

מה נועה יכולה לעשות במקום לזרוק?

מקרה לבחינה: החולצה של נועה

לנועה יש חולצה ישנה עם חור. נועה רוצה לזרוק אותה.

כתיבה ונימוק

המעמקים · מעבר לשורות

11

מה אפשר לעשות מבגד ישן?

לתקן

כרית

בובה

תיק

לתת לחבר

שאלות לפי עומק · חנ"מ

בגד ישרן - תיק חדש (המשך)

כלי חוסן

המעמקים · מעבר לשורות

12

הגזירה קשה? עוצרים. נושמים לאט. אומרים:
"אני יכול/ה!" כתבו מה תגידו לעצמכם.

ייצוג חזותי

המעמקים · מעבר לשורות

13

ציירו תיק חדש מבגד ישרן.

Large empty dashed box for drawing.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת: מתקנים ולא זורקים
			אני יודע/ת: גוזרים רק עם מבוגר
			אני יכול/ה לספר מה עושים מבגד ישן

כרטיס יציאה

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג • חנ"מ

שם: _____

כיתה: _____

תאריך: _____

1. מבגד ישן אפשר לעשות: _____

2. גוזרים עם: _____

3. אהבתי את הטקסט? הקיפו: /

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רזית ראש בן ישי

🤿 לצלול פנימה • לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג •
חוברת תלמיד לחנ"מ

